

Nr. 21
Martie 2009

Buletin informativ al Microregiunii Dunăre – Nera - Caraș

În acest număr:

Un proiect pentru vindecarea rănilor lăsate de minerit.

Pag. 1

"Ciobani electrici" pentru pășunatul din rezervația naturală Deliblatska Peșcara

Pag. 1-2

SC Moldomin nu are bani nici pentru stropirea iazului care poluează.

Pag. 2

Un nou eșalon de voluntari ecologiști la grupurile școlare din Anina și Moldova Nouă

Pag. 3

Șanse pentru ecologizarea depozitelor de deșeurii miniere din sudul Banatului

Grupul Ecologic de Colaborare Nera, în parteneriat cu Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin și Instituția Prefectului, Județul Caraș-Severin, derulează în perioada martie 2009 – ianuarie 2010 proiectul *Cine vindecă rănilor lăsate de minerit în zona parcurilor naturale din sudul Banatului*.

Bugetul total al proiectului este de 25827 Euro, din care 23060 Euro reprezintă un fond nerambursabil oferit prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European (SEE) - Fondul pentru Organizații Neguvernamentale, iar 2767 Euro reprezintă contribuția proprie a Agenției pentru Protecția Mediului Caraș-Severin și GEC Nera. Proiectul își propune să contribuie la dezvoltarea durabilă a zonelor plasate în apropierea depozitelor de deșeurii miniere provenind de la fostele exploatare miniere de minereu de cupru de la Moldova Nouă și Sasca Montană.

În acest context, principalul rezultat așteptat îl constituie *Planul local de îmbunătățire a managementului deșeurilor miniere* de pe amplasamentele iazului de decantare a apelor de mină de la Moldova Nouă și a haldei de steril minier de la Sasca Montană, care trebuie să dea un răspuns credibil cetățenilor din comunitățile locale de pe teritoriul României și Serbiei privind perspectiva diminuării și stopării poluării cu deșeurile miniere antrenate periodic de vânturile puternice din sudul Banatului.

În proiect vor fi implicați și un număr de 50 de voluntari legitimați din centrul de voluntariat al GEC Nera care provin de la Grupul Școlar Industrial "Mathias Hammer" Anina, Grupul Școlar Industrial Moldova Nouă și Asociația Speo Caraș Oravița. Voluntarii vor realiza misiuni de monitorizare a impactului poluării în zona celor două depozite de deșeurii miniere, precum și o campanie de informare a populației în legătură cu principalii factori care, conform legii, trebuie să se implice în stoparea poluării cu deșeurii miniere.

Cornel Popovici Sturza – coordonator de proiect

Activități ale anului 2009 pentru protecția naturii în Rezervația naturală specială Deliblatska Peșcara (Dunele de nisip Deliblata)

Altfel de nisipuri, de data aceasta de proveniență naturală, vor fi consolidate de către Direcția Silvică Banat – Pančevo (Vojvodinașume) în rezervația naturală specială (RNS) Deliblatska Peșcara (Dunele de nisip Deliblata), de pe teritoriul comunei Bela Crakva (Biserica Albă) – Serbia.

În cursul anului 2009 vor continua mai multe proiecte începute în anii precedenți și vor fi implementate deasemenea câteva proiecte noi.

În prima jumătate a anului va fi construit *Centrul Educațional Čardak al RNS Deliblatska Peșcara*. Complexul va include 3 căsuțe cu 18 locuri de cazare pe suprafața totală de 330 mp și un campus de 360 mp. Intregul complex este înconjurat de o pădure de 360 kmp.

În cadrul proiectului *Pășunat durabil în RNS Deliblatska Peșcara pentru rasele autohtone de animale din localitatea Korn*, în primăvara acestui an vor fi aduse din Ungaria 18 capete de bovine adaptate la pășunatul de stepă cu scopul de a conserva habitatele animalelor sălbatice din partea centrală a rezervației unde predomină acest tip de ecosistem. În proiect vor fi utilizați așa numiții "păștori electrici".

În scopul protejării și conservării biodiversității va fi terminat anul acesta și *adăpostul pentru hrănire a păsărilor de pradă din RNS Deliblatska Peșcara* pe o suprafață de 6000 mp. Aceasta este cea mai mare construcție de acest fel din Serbia. În cadrul acestui proiect va fi monitorizat vulturul de Banat și va fi continuată monitorizarea în zona localității Korn, reintroducerea populației

Noiembrie 2008 - nisipul minier de la iazul de decantare Moldova Nouă se pregătește să treacă granița în Serbia.

de popândăi (Spermophilus Citellus) și de colonizare a unor unicate cu albinism.

Va continua deasemenea *reabilitarea pășunilor comunale din localitățile Leanka și Korn* și va fi realizată *igienizarea și protecția malului Dunării, pe teritoriul localității Stevanovo* prin colectarea ambalajelor și deșeurilor plutoare prin reciclarea acestora.

Tot în acest an sunt planificate *atelier de lucru pentru elevi și studenți din Centrul de educație ecologică de la Čardak* la care sunt așteptate organizații internaționale care vor lucra în tabere ecologice, sportive, culturale. Toate aceste activități vor fi urmate de tipărirea de materiale și completarea web site-ului RNS Deliblatska Peščara.

În cursul anului 2009 va începe *construirea primului punct de informare pentru zona Ramsar Labudovo Okno* iar în luna octombrie RNS Deliblatska Pščara va fi prezentată la *târgul LORIST 2009 de la Novi Sad*.

Marius Olda – specialist în arhitectura peisajului natural la Direcția Silvică Banat – Pančevo.

Măsurile destinate stopării poluării cu deșeuri miniere la Moldova Nouă înseamnă în primul rând suport financiar din partea Guvernului României.

Sursa majoră de poluare în cazul iazului de decantare a apelor de mină de la Moldova Nouă o constituie particolele fine de steril minier, antrenate prin deflație de către vânturile puternice specifice zonei de sud a Banatului și transportate pe distanțe mari în localități sau pe terenuri agricole din România și Serbia.

Aici, pe o suprafață totală de cca 140 ha, în urma decantării și ulterior a evaporării apelor industriale provenite de la uzina de preparare a cuprului a rezultat un depozit uscat de pulberi fine cu o grosime medie de 3 m.

De regulă, în fiecare an, toamna și primăvara, materialul din depozit este antrenat de vânt și transportat pe teritoriul localităților Moldova Veche, Moldova Nouă, Măcești și Pojejena din România precum și pe teritoriul localităților Vinci, Pozezeno și Veliko Gradište din Serbia.

Poluarea provoacă degradarea solului de pe terenurile agricole, degradarea culturilor și vegetației, îmbolnăviri în rândul populației și animalelor datorită inhalării aerului încărcat cu particule poluante, poluarea surselor de apă potabilă (fântâni, izvoare), disconfort urban generalizat.

Autoritățile din Serbia au notificat în permanență fenomenul de poluare transfrontalieră produsă de iazul de decantare a apelor de mină de la Moldova Nouă, iar în prezent cazul riscă să ajungă în fața instanțelor internaționale.

Odată cu demararea proiectului „Cine vindecă rânile lăsate de minerit în zona parcurilor naturale din sudul Banatului” finanțat prin Mecanismul financiar al Spațiului Economic European (SEE), la sediul SC Moldomin Moldova Nouă a avut loc prima întâlnire între reprezentanții principalilor factori interesați în îmbunătățirea

managementului deșeurilor miniere de la iazul de decantare a apelor de mină Tăușani – Boșneag.

Coordonatorul de proiect, Cornel Popovici Sturza, a precizat cu această ocazie că implementarea proiectului trebuie să ofere o perspectivă clară privind stoparea poluării în primul rând populației afectate din comunitățile locale. Din partea politicienilor și a autorităților, au existat doar promisiuni reînnoite cu ocazia fiecărei campanii electorale iar Statul Român, care este și patronul SC Moldomin SA, așteaptă de 19 ani un investitor și nu face nimic pentru stoparea poluării.

Iacob Chișărău, directorul adjunct al SC Moldomin SA a spus cu dezamăgire că trăiește printre oamenii din Moldova Nouă și s-a săturat ca aceștia să arate mereu cu degetul spre conducerea societății. „Noi suntem doar administratorii a ceea ce a mai rămas din SC Moldomin, până în momentul când se va decide soarta acestei societăți. Nu primim de la Ministerul Economiei fonduri suficiente nici pentru a umecta iazul pentru că de fapt aceasta este soluția tehnică în perioadele cu vânturi puternice. Măsurile durabile de stabilizare a prafului din iaz presupun în primul rând o alocare de fonduri de ordinul miliardelor de lei de la bugetul de stat sau lichidarea urgentă a societății pentru ca incintele contaminate să poată trece în administrarea Consiliului Local și să poată beneficia de fonduri europene destinate decontaminării. Aceste decizii majore se iau însă la nivelul Guvernului”

De deciziile care vor fi luate la acest nivel va depinde în final și succesul proiectului demarat de GEC Nera.

Doina Mărgineanu – consilier pentru relații publice al GEC Nera

VOLUNTARI ÎN LUMEA MIRIFICĂ A MICROREGIUNII DUNĂRE - NERA - CARAȘ

Centrul de voluntariat al GEC Nera pregătește un nou eșalon de voluntari pentru proiectele ce vor fi implementate în anul 2009

În perioada decembrie 2008 – mai 2009 centrul de voluntariat al GEC Nera pregătește un nou eșalon de voluntari care vor activa ca agenți ecologici în cadrul proiectelor pe care GEC Nera le va derula pe parcursul anului 2009.

ANCA TRĂISTARU
elevă la Grupul Școlar Industrial “Mathias Hammer” Anina, unul din voluntarii pentru misiunile GEC Nera din 2009

Până la data de 15 martie vor fi validați ca voluntari un număr de 30 de tineri elevi și studenți din cadrul Grupurilor școlare industriale din Anina și Moldova Nouă, Asociației Speo Caraș Oravița și Colegiului National „CD Loga” Timișoara.

Selecția și validarea se realizează pe baza unor teste privind cunoștințele generale de ecologie și vocația de voluntar în domeniul protecției și conservării naturii.

În perioada martie – mai 2009 voluntarii vor participa la un training destinat dobândirii de abilități necesare monitorizării alternative a mediului în zonele afectate de poluarea cu deșeuri miniere, realizării unor campanii publice de informare și promovării ecoturismului. La sfârșitul training-ului voluntarilor le va fi acordată o *diplomă de agent ecologic voluntar* urmând ca în continuare, până în luna noiembrie 2009, voluntarii

să realizeze misiuni de voluntariat în localitățile și pe traseele din zona parcurilor naturale din sudul Banatului.

În luna noiembrie a.c, GEC Nera împreună cu Agenția pentru Protecția Mediului Caraș – Severin și Comisariatul județean al Gărzii de Mediu Caraș – Severin vor organiza o sesiune de atribuire a *Certificatului de Agent Ecologic voluntar*, tuturor tinerilor evaluați pozitiv pentru activitățile prestate în cadrul centrului de voluntariat al GEC Nera.

Colaborare transfrontalieră în domeniul promovării ecoturismului

Pe perioada sezonului turistic al anului 2009 GEC Nera, Speo Caraș Oravița, Eko Breg Vrșac, grupurile școlare industriale din Anina și Moldova Nouă și Direcția Silvică Banat – Pancevo vor continua implementarea proiectului pilot de promovare a ecoturismului „Un tur de neuitat al parcurilor și rezervațiilor naturale din Microregiunea Dunare – Nera – Caraș” (vezi detalii pe www.gecnera.ro).

În cadrul proiectului, voluntarii din centrul transfrontalier de voluntariat al Microregiunii Dunăre - Nera – Caraș, coordonat de către GEC Nera, vor furniza la punctele de informare de la Lacul Bohui, Cantonul Silvic Valea Beilului, Pensiuina Apus de Soare Baziaș, sediul Eko Breg Vrsac și Cantonul Vojvodinșume din Stara Palanka informații gratuite privind valorile patrimoniului natural și obiectivele turistice din zona parcurilor naturale Cheile Nerei – Beușnita, Porțile de Fier, Semenice – Cheile – Carașului, Deliblatska Peșčara (Dunele de Nisip Deliblata) și Vrșacke Planine (Munții Vârșetului).

La cerere, voluntarii pot oferi grupurilor de vizitatori servicii de ghid pentru practicarea ecoturismului.

Asociația SKOLA PLUS Bela Crkva împotriva violenței școlare

Asociația SKOLA PLUS Bela Crkva derulează în prezent proiectul “Vreau să spun NU violenței în școală” finanțat de către UNICEF și Ministerul Tineretului și Sportului din Republica Serbia.

Voluntarii de la Șkola Plus într-o acțiune de igienizare a zonei umede Labudovo Okno

UNICEF Serbia, derulează din anul 2005 împreună cu un număr de 137 de școli din întreaga Serbie programul intitulat “Școala fără violență - spre un mediu activ și sigur”. În cadrul programului sunt derulate mai multe proiecte care au ca scop prevenirea violenței și a hărțurii copiilor.

O cercetare UNICEF a arătat că aproape o treime din elevii din școlile primare din Serbia au fost supuși în școala la o formă de violență fizică sau verbală.

Programul este destinat copiilor, profesorilor, părinților și comunității locale, iar obiectivul său principal este de a reduce și de a preveni violența în rândul elevilor din Serbia. În cadrul programului copiii și adulții învață tehnici diferite de gestionare a conflictelor și promovează prietenia și toleranța în școli.

Partenerul local în Bela Crkva este Asociația Șkola Plus din cadrul Gimnaziului “Dositej Obradović”.

Coordonatorul proiectului, președintele Asociației Șkola Plus, profesoara Jasmina Turturea spune că “dobândirea acestor tipuri de competențe și cunoștințe prin promovarea culturii și prieteniei, îmbunătățirea comunicării între tineri și organizarea timpului lor liber îi va motiva pe copii să găsească modalități de a controla toate tipurile de violență”.

Alin Șușan - coordonatorul centrului transfrontalier de voluntariat al Microregiunii Dunăre Nera- Caraș

Dragi voluntari, vă așteptăm în paginile buletinului informativ ENVIRONMENT NEWS cu comentarii, propuneri, articole și știri privind activitatea voastră destinată realizării unei lumi mai curate în microregiunea Dunăre – Nera – Caraș. Materialele vă rugăm să le trimiteți pe adresa de e-mail: gecneara@yahoo.com

Lumea mirifică a Microregiunii Dunăre – Nera – Caraș.

ORAVIȚA – un oraș în care trecutul este plin de premiere.

În 1816 Se construiește primul teatru din România (Teatrul Mihai Eminescu)

În 1854 se dă în funcțiune linia ferată Oravița-Baziaș, prima linie ferată din România.

În 1875 se dă în funcțiune linie ferată Oravița-Anina, prima linie ferată montană din România.

Denumirea de Oravița este de origine slavă putând fiind dedus din “hora”(deal) sau “ohra” (nucă).

Orașul Oravița este așezat la întretăierea drumurilor între Moldova Nouă - Bozovici, Reșița - Anina, Bozovici - Timișoara.

Flora din acest teritoriu prezintă unele caracteristici ale unui climat cu influențe mediteraneene. Aici crește smochinul, castanul, liliacul și migdalul. Oravița este înconjurată de păduri de foioase și conifere.

Cadrul natural deosebit oferă vizitatorilor posibilitatea de a vizita în apropiere : *Pădurea de liliac* din rezervația naturală Valea Ciclovei – Ilidia; *Gorunul cu icoană* - un loc renumit datorită icoanei sfinte care este bătută pe trunchiul său, a carei autor s-a pierdut în negura timpului; *Poiana Iuliei* înconjurată de păduri de foioase și conifere - un loc excelent pentru recreere; *Piatra Rolului Nou* - o stâncă solitară de 987 m înălțime din mijlocul pădurii care este vizibilă de la mari

Teatrul - muzeu “ Mihai Eminescu “ , cel mai vechi teatru din România

depărtări și *Peștera lui Adam Neamțu* – loc de adăpost în timpuri de restriște a celebrului haiduc Adam Neamțu.

În oraș și în împrejurimi mai pot fi vizitate *Farmacia - muzeu Knoblauch*, *Catedrala ortodoxă "Adormirea Maicii Domnului"*, *Biserica romano-catolică*, *Mănăstirea ortodoxă "Călugara"*, *Mănăstirea catolică "Maria Ciclova"*.

Oravița este deasemenea un punct de plecare pentru traseele turistice Cheile Minișului, Cheile Nerei și Clisura Dunării.

În 20 iulie, de Sf. Ilie, au loc ruga bisericii și petreceri populare în cartierul Oravița Română iar în 15 august, de Sf. Maria (Adormirea Maicii Domnului) au loc ruga bisericii și petreceri populare în cartierul Oravița Montană.

Traseul ecoturistic Sasca Română - Cheile Nerei - Șopotu nou

Marcaj: bandă roșie

Durata: 8-9 ore (2 ore Sasca Română - cantonul silvic Damian; 3 ore cantonul silvic Damian - Poiana Alunilor; 11/2-2 ore Poiana Alunilor - Poiana Meliugului; 11/2-2 ore Poiana Meliugului - Șopotu Nou) .

Cărare în stâncă pe Cheile Nerei

mai lung tunel (aproximativ 40 m) din Cheile Nerei, iar după câțiva metri se ajunge la Podul Beului. Urmând marcajul cu bandă roșie, se cotește la dreapta pe un drum forestier și după 4 km, se ajunge la cantonul silvic Damian, unde se poate înnopta, posibilitățile de cazare fiind de 10 locuri și teren pentru camping.

Urmând poteca, traversând Pânza lui Clean și trecând prin două tuneluri, se intră în Cârșa Barbeșul Mare. Străbătând apoi prispa îngustă, săpată în stâncă, care are o mică întrerupere marcată de un zăvoi, se intră în Cârșa Barbeșul Mic. În stânga, peste Nera, se înalță crestele abrupte din Cârșa Căprarului.

De la Peștera Boilor se traversează culmea Cracul Iordanului, ajungându-se la Ogașul Ulmul Mic și se coboară până în talvegul Ogașului Porcului, unde se află un izvor. Se ajunge în punctul „La Scaune” și coborând poteca marcată cu cruce albastră, se ajunge la Lacul Dracului

De la punctul „La Scaune” se coboară prin pădure Culmea Lacului, ajungându-se la moara de pe Ogașul Haimeliug (sau Untan) și apoi în Poiana Meliugului. Chiar la intrarea în poiană, din drum, se desprinde spre stânga, traseul marcat cu cruce roșie, spre avenul Cutezătorilor.

În dreapta, pe cealaltă parte a Nerei, se succed: Cleanțul Prihodului, Cârșa Lungă și Cârșa cu Țoale. Înaintând, se ajunge la Cotul Blidaresei, unde se află un sălaș, de unde se desprinde, spre stânga, traseul marcat cu bandă galbenă. Poteca turistică străbate Poiana Corbului, drumul continuându-se și pe partea dreaptă a Nerei, până la ieșirea din satul Dristie, unde apa poate fi trecută pe o punte deteriorată sau prin vad.

Urmându-se drumul de căruță pe partea dreaptă a Nerei și trecând podul de beton peste apa Bucevii, se ajunge în comuna Șopotu Nou.

VELIKO GRADIȘTE

La poalele Carpaților și muntelui Homolj, la intrarea în Clisură, acolo unde se întâlnesc apele albastre ale Dunării și apele aurii ale râului Pek, este situat orașul Veliko Gradiște denumit și vestibulul Porților de Fier. Dezvoltarea economică a comunei se bazează pe agricultură, turism și industria de producere a uleiurilor vegetale. În structura economiei, ponderea principală o reprezintă agricultura, care este practică pe o suprafață de 22.000 ha, cultivându-se în special porumbul, grâul, plante industriale, pomi fructiferi, legume.

Veliko Gradiște - centrul orașului

Turismul s-a dezvoltat pe malurile Dunării, râului Pek și lacului Srebreno Jezero pe o lungime de peste 14 km. Aici sunt amenajate plaje și zone de agrement pe lățimi de 28 m. În vestitul complex turistic Beli Bagrem își

petrec weekend-ul atât localnicii, cât și turiștii veniți din alte zone ale țării.

Centrul cultural Veliko Gradiște are secțiuni de folclor, teatru și muzică. În fiecare an, în luna iulie, la Veliko Gradiște are loc festivalul de muzică „Carevcevi Dani” (zilele lui Carevac), care promovează muzica populară tradițională și spiritul operei muzicianului local Vlastimir Pavlović Carevac.

Comuna Veliko Gradiște a realizat un parteneriat transfrontalier cu orașul Moldova Nouă. În cadrul acestui parteneriat de peste treizeci de ani, au loc colaborări între firme economice, reprezentanți ai administrației locale, culturii și sportului.

Umorrural !

În pădure, doi ardeleni tăiau cu ferestrăul o bombă. Un turist speriat strigă la ei:

-Nebunilor ! Ce faceți ? . O să explodeze !

-Nu-i bai, mai avem una !

- Auzât-am că prin Olanda nu îngroapă mortul fără trei popi.

- Și la noi la Dej îi la fel dar pe popi îi lăsăm afară.

Noaptea târziu, pe ulița satului, un cetățean, care abia se ținea pe picioare de beat ce era, îl întreabă pe alt cetățean:

-Hâc ! Spune-mi unde stă pădurarul ?

Celălalt îl cunoștea și-i zice:

- Păi nu dumneata ești pădurarul ?

- Măăăă !Eu nu te-am întrebat cine mi-s eu !

GRUPUL ECOLOGIC DE COLABORARE NERA

Oravița, Str. 1 Decembrie 1918, nr. 60, județul Caraș – Severin Tel./fax +4 0255 572026, +4 0722 437197, E-mail: gecnera@yahoo.com, www.gecnera.ro,

Martie 2009

Publicație realizată în cadrul unui proiect finanțat de Guvernele Islandei, Principatului Liechtenstein și Norvegiei prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Mecanismului Financiar SEE